

23. januar 2023

J.nr.: 22/02436
NIDU

Afgørelse om en metode for vilkår for udbud af reserveforsyning til Læsø

RESUMÉ

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinet Systemansvar A/S' anmeldte metode for udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø kan godkendes. Energinet Systemansvar A/S, der indgår som helejet datterselskab hos Energinet Selvstændig Of-fentlig Virksomhed, betegnes herefter som Energinet.

Energinet har den 10. november 2022 anmeldt en metode for vilkår og betingelser for udbud af reserveforsyning til øen Læsø til Forsyningstilsynets godkendelse, idet den eksisterende civilretlige aftale om reservekapacitet på Læsø udløber den 30. juni 2025.

Den anmeldte metode har til formål at sikre elforsyningen til Læsø i tilfælde, hvor et søkabel til Læsø kan være ude af drift, enten pga. planlagt vedligeholdelse eller havari, og hvor Læsø derfor kan blive isoleret fra det sammenhængende danske el-system. I dette tilfælde sikres elforsyningen ved, at Energinet betaler for, at der er elværker til rådighed på Læsø, der kan starte op, såfremt behovet skulle opstå.

Forsyningstilsynets afgørelse træffes med hjemmel i elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16, hvorefter Energinet skal anskaffe sig energi m.v. efter markedsbaserede, gennemsigtige og ikke-diskriminerende metoder.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metode er *markedsbaseret* i overensstemmelse med elforsyningslovens krav, idet Energinets indkøb af reserveforsyning til Læsø vil ske via åbne udbud af ydelserne. Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at den anmeldte metode for udbud af reserveforsyning af el til Læsø er i overensstemmelse med elforsyningslovens krav om *gennemsigtighed*, idet det foreliggende materiale for udbud af reserveforsyning til Læsø gør det klart for de potentielle tilbudsgivere, hvilke betingelser tilbudsgivere skal efterleve for at byde på at levere reserveforsyningen af el til Læsø.

Forsyningstilsynet vurderer også, at den anmeldte metode for udbud af reserveforsyning af el til Læsø er *ikke-diskriminerende* i overensstemmelse med elforsyningslovens krav, idet udbudsbetingelserne m.v. ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige potentielle tilbudsgivere, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves for at kunne levere reserveforsyning af el til Læsø.

Forsyningstilsynet bemærker, at hvis der kun er én virksomhed, som byder på at levere reserveforsyning til Læsø, skal der anvendes en reguleret pris efter den metode, som Forsyningstilsynet tidligere har godkendt ved afgørelse af 22. september 2021.

Forsyningstilsynet finder herefter, at de anmeldte udbudsbetingelser for reserveforsyning af el til Læsø kan godkendes efter elforsyningslovens §73 a stk. 1.

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:

Send via virk.dk

Send via borger.dk

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender den anmeldte metode af 10. november 2022 fra Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, for vilkår og betingelser for udbud af reserveforsyning af elektricitet til Læsø.

Forsyningstilsynets afgørelse er truffet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Forsyningstilsynet kan godkende Energinets anmeldelse af 10. november 2022 af en metode for udbudsbetingelser for reserveforsyning af el til Læsø.

SAGENS FORLØB

Energinet har den 10. november 2022 anmeldt en metode for udbudsbetingelser for reserveforsyning af el til Læsø til Forsyningstilsynets godkendelse. Energinets anmeldelse er dateret den 9. november 2022.

Energinet anfører i anmeldelsen, at de tidligere har anmeldt en metode for udbudsbetingelser for reserveforsyning af el til de 3 danske øer, Bornholm, Læsø og Anholt, dog tilpasset forskellene i forbruget og de lokale el-net, samt at Forsyningstilsynet har godkendt denne metode ved afgørelse af 9. september 2020.

Forsyningstilsynet skal dertil præcisere at Forsyningstilsynet ved afgørelse af 9. september 2020 alene har godkendt en metode for reserveforsyning til Bornholm. Forsyningstilsynet tilkendegav i den forbindelse, at Energinet skulle anmelde metoder for reserveforsyning til Læsø og Anholt til godkendelse hos Forsyningstilsynet, når det blev aktuelt i forhold til udløb af de respektive civile aftaler for udbud af reserveforsyning til henholdsvis Læsø og Anholt. Den gældende aftale for udbud af reserveforsyning til Læsø udløber den 30. juni 2025.

Energinet har som led i forberedelsen af anmeldelsen af udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø til Forsyningstilsynets godkendelse haft udbudsbetingelserne, herunder også tekniske krav og kontraktudkast, i offentlig høring i perioden 25. august til 30. september 2022. Energinet har oplyst, at de har vurderet de modtagne høringssvar og har i udbudsbetingelserne til den endelige anmeldelse indarbejdet relevante forslag til ændringer.

Forsyningstilsynet har på baggrund af Energinets endeligt indgivne anmeldelse af udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø stillet Energinet en række opklarende spørgsmål den 18., 22. og 28. november 2022, som Energinet har besvaret den 21. og 28. november 2022 samt den 1. december 2022. Det blev her klarlagt, hvorfor 10 år er den korrekte tidsramme for udbuddet, præcist hvordan bud vil blive udvalgt samt mindre sproglige præciseringer.

BAGGRUND

MARKEDSGØRELSE AF SYSTEMYDELSER TIL ELFORSYNINGSSIKKERHED

Den danske transmissionssystemoperatør, Energinet, har som systemansvarlig virksomhed ansvaret for at sikre el-systemets stabilitet, både ved normal drift som led i en stabil driftstilstand og i forbindelse med fejl. Energinet har derfor behov for at købe såkaldte systemydelser fra eksterne kilder for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre en stabil og sikker drift af el-systemet.

Lov nr. 704 af 8. juni 2018 om ændring af elforsyningsloven og andre love blev vedtaget på baggrund af lovforslag nr. L 165 af 28. februar 2018. Den nævnte ændringslov har bl.a. til formål at fremme, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder, når Energinet anskaffer sig energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. Hvis der kun er én virksomhed, der byder på at levere energi og andre ydelser, skal Energinet anvende en såkaldt reguleret pris.

Forsyningstilsynet godkendte ved afgørelse af 22. september 2021 Energinets metode for reguleret pris. Tilsynet vurderede herunder, at Energinets anvendelse af et gennemsnit af alle accepterede bud i markedet for den pågældende ydelse, i den for markedet gældende tidsopløsning, stemmer overens med lovgivningens krav om, at en reguleret pris så vidt muligt skal afspejle den betaling, der ville være opnået ved konkurrence.

ENERGINETS BEHOV FOR RESERVEFORSYNING TIL VISSE DANSKE ØER

Energinet skal efter regler i bekendtgørelse nr. 1067 af 28. maj 2021 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af el-transmissionsnettet (systemansvarsbekendtgørelsen) offentliggøre en begrundet vurdering af Energinets årlige behov for at anskaffe systemydelser til at understøtte niveauet for elforsyningssikkerhed. Energinet offentliggjorde den 29. oktober 2021 den seneste, aktuelle behovsvurdering for systemydelser for 2022.

I Energinets behovsvurdering for systemydelser for 2022 indgår et særskilt afsnit på side 39 om Start fra dødt net og reserveforsyning af de danske øer.

Energinet gør i dette afsnit rede for, at der til trods for et højt niveau for elforsyningssikkerhed i Danmark er en lille risiko for, at el-transmissionssystemet rammes af en komplet strømafbrydelse, betegnet blackout, hvor hele el-transmissionsnettet er spændingsløst.

De regulære produktionsanlæg kan i tilfælde af blackout ikke starte og retablere elforsyningen, da disse anlæg først selv skal forsynes fra nettet. Der er derfor behov for anlæg med særlige egenskaber, som kan starte fra et dødt el-net. Denne ydelse betegnes dødstartsydelsen.

Forsyningstilsynet godkendte ved afgørelse af 9. september 2020 Energinets metode for reserveforsyning til Bornholm. Tilsynet vurderede herunder, at en kontraktperiode på 5 år for reserveforsyningen til Bornholm med en kapacitet på 55 MW sikrer en fornøden, rimelig og proportionel balance og afvejning mellem på den ene side, at lange kontraktperioder tilgodeser hensynet til sikkerhed og forudsigelighed for forrentning og afskrivning af investeringer, som nye leverandører skal foretage for at kunne byde på de konkrete ydelser, og på den anden side, at korte kontraktperioder tilgodeser hensynet til en hyppigere frekvens for udbud af ydelser, hvilket alt andet lige fremmer konkurrencen.

ANMELDTE UDBUDSBETINGELSER FOR RESERVEFORSYNING TIL LÆSØ

Energinet har den 10. november 2022 anmeldt vilkår og betingelser for et nyt udbud af reserveforsyning til Læsø til Forsyningstilsynets godkendelse på et offentligt grundlag. Energinet finder, at et nyt udbud vil sikre den størst mulige konkurrence.

Energinet bemærker, at vindmøller eller solceller ikke i sig selv vil være nok til at sikre en kontinuerlig elforsyning af Læsø i tilfælde, hvor søkablet til Læsø er ude af drift, og Læsø derfor kan blive elektrisk isoleret fra det sammenhængende danske el-system. En genopretning af et havari på søkablet til Læsø vil i øvrigt kunne trække ud så længe, at et batteri heller ikke vil være nok til at opretholde en kontinuerlig elforsyning til Læsø.

Energinet tilføjer dog også, at når først der er opstillet reserveforsyningsanlæg på Læsø, vil disse anlæg have en komparativ fordel ved næste udbud af reserveforsyningen. Dette indebærer risiko for, at bud på ydelsen vil være mindre attraktivt ved det næste udbud.

Energinet har af hensyn til at øge mulighederne for konkurrence udformet de anmeldte udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø således, at reserveforsyningen skal bestå af flere enheder, hvor det vil være muligt kun at byde ind på en del af den samlede reserveforsyning.

I Energinets anmeldelse af udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø indgår dertil en kontraktlængde, der har til hensigt at tilgodese nye leverandører, som vil skulle foretage investeringer for at kunne byde på reserveforsyningen. Energinet vurderer herunder, at en kontraktlængde på 10 år vil sikre den rette balance i forhold til hensynet til at fremme konkurrencen i kraft af korte kontraktperioder.

Energinet oplyser dertil, at der var konkurrence ved det seneste forudgående udbud på civilretligt grundlag af reserveforsyning til Læsø, idet to forskellige leverandører afgav på bud på ydelsen. Energinet forventer derfor, at der også vil være konkurrence ved et nyt udbud. Energinet bemærker dog, at der kan være risiko for, at der kun indkommer tilbud fra én leverandør. Energinet vil i givet fald anvende en såkaldt reguleret pris efter den metode, som Forsyningstilsynet godkendte ved afgørelse af 22. september 2021.

Energinets anmeldte udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø indebærer, at Energinet betaler et årligt beløb for, at der opstilles reserveforsyning af el på Læsø, der kan sættes i gang, hvis det skulle være nødvendigt. Disse reserver skal ifølge de tekniske krav kunne startes uden ekstern strøm, betegnet systemgenoprettelsesreserver, og være i stand til at dække Læsøs behov for elforsyning i tilfælde, hvor søkablet til Læsø er ude af drift, pga. enten planlagt vedligeholdelse eller havari.

Udbudsbetingelserne indeholder desuden krav om, at der skal være tilstrækkelig kapacitet blandt produktionsenhederne således, at hvis den største af enhederne skulle slå ud, kan de andre reserver stadig opretholde nettet i normal drift.

Energinets udbudsmateriale indeholder ud over selve udbudsbetingelserne følgende dokumenter:

- Kontraktparadigme

- Tekniske betingelser
- Tilbudsskema

Energinets udbudsbetingelser med tilhørende bilag samt høringsnotat, der indgik ved Energinets offentlige høring over udkast til metodeanmeldelse og ved Energinets endeligt indgivne metodeanmeldelse, fremgår af Energinets hjemmeside.

Udbudsbetingelserne angiver processen frem mod indgåelse af aftalen og skitserer en tidsplan over processen, som følger:

Udsendelse af udbudsmateriale	1. september 2023
Frist for indsendelse af spørgsmål til udbudsmaterialet	30. september 2023
Frist for besvarelse af spørgsmål til udbudsmaterialet	1. november 2023
Tilbudsfrist	30. november 2023
Kontraktforhandlinger	1.-22. december 2023
Kontraktindgåelse	1. januar 2024
Kontraktstart	1. juli 2025

Udbudsmaterialet angiver ydermere, at Energinet gerne vil fremme, at tilbudsgiverne får det bedst mulige kendskab til Energinets forventninger til den udbudte ydelse. Der vil herefter på en tilbudsgivers anmodning kunne afholdes individuelle afklarende møder mellem tilbudsgiveren og Energinet. Energinet vil dertil, i det omfang der ved disse kontakter og møder m.v. fremkommer nye oplysninger, som Energinet anser som relevante for samtlige tilbudsgivere, udsende rettelsesblade til opdatering af udbudsmaterialet.

Der stilles også visse krav til tilbudsform, sprog etc. Der stilles tillige krav om tilbudsgivers fortrolighed i forhold til ikke offentligt kendte forhold, der er relateret til udbuddet.

Det følger dertil af udbudsmaterialet, at bud skal have en kontraktlængde på 10 år, samt at tilbudsgiver skal angive en uopsigelsesperiode samt et opsigelsesvarsel.

Udbudsmaterialet angiver kriterier for, hvilke bud der vil blive valgt. Energinet efterspørger overordnet en kontrakt, der sikrer Energinets behov for en reserveforsyning til Læsø bedst muligt til den laveste pris. Vinderen af udbuddet vil således være det tilbud, der samtidig indebærer den laveste rådighedsbetaling, og som overholder de tekniske krav.

Udbudsmaterialet angiver desuden, at hvis der kun er én virksomhed, der byder på at levere reserveforsyning til Læsø, skal der afregnes betaling efter reguleret pris og cost plus. Udbudsbetingelserne henviser herved til systemansvarsbekendtgørelsens § 24.

De tekniske betingelser angiver, at den spidsbelastning, der forventes dækket af reserveverne, er 8 megawatt (MW), samt at reserveanlæggene skal kunne levere deres maksimale effekt efter 3 timer. Energinet har herved på baggrund af høringssvar, der fremkom ved Energinets offentlige høring af udkast til metodeanmeldelse, lempet kravet til levering af maksimal effekt fra 6 timer til de nævnte 3 timer.

De tekniske betingelser for udbuddet angiver også, at leverandøren af systemydelse er forpligtet til at have et døgnbemandet kontrolrum, ligesom der angives tekniske standarder for synkronisering, frekvenskvalitet og regulering.

De tekniske betingelser beskriver desuden krav til afprøvninger og test af både fuld produktion samt muligheden for opstart uden tilkobling.

Leverandøren er forpligtet til at sikre brændstofforsyningen, enten ved et brændstoftager eller ved en aftale om levering af brændstof.

Det fremgår af tilbudsskemaet samt af metodeanmeldelsen til Forsyningstilsynet, at tilbudsgiver kan byde ind på mindre mængder end de 8 MW kapacitet. Hvis flere mindre bud bliver modtaget, kan disse bud kombineres til at levere den samlede mængde.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har som led i behandlingen af sagen vurderet, hvem der kan anses som sagens parter.

Forsyningstilsynet anser Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som part i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at Forsyningstilsynets aktuelle og konkrete afgørelse fastsætter, hvad der er eller skal være ret for Energinet Systemansvar A/S, der som forretningsområde bl.a. har systemansvaret for det danske el-transmissionsnet.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energinet Selvstændig Offentlig Virksomhed, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, der fungerer som Energinets kontaktpunkt for kommunikation med andre myndigheder.

HØRING

PARTSHØRING

Forsyningstilsynet har i perioden 14. december 2022 til 13. januar 2023 gennemført en partshøring over udkast af 14. december 2022 til Forsyningstilsynets afgørelse.

Energinet har ved e-mail af 19. december 2022 meddelt Forsyningstilsynet, at de ikke har kommentarer til udkastet.

Forsyningstilsynet har i perioden 16. december 2022 til 13. januar 2023 endvidere gennemført en offentlig høring over udkast af 14. december 2022 til Forsyningstilsynets afgørelse.

Forsyningstilsynet modtog den 11. januar 2023 et høringssvar fra Nord Energi Teknik A/S.

Nord Energi Teknik A/S udtrykker bekymring over, at der ifølge den af Energinet angivne foreløbige tidsplan er en måned fra tilbudsfrist til kontraktindgåelse. Nord Energi Teknik angiver, at der er meget korte tidsfrister på bestilling af komponenter, omkring 10-14 dage.

Nord Energi Teknik A/S spørger også ind til, hvordan man vil håndtere omkostninger, der opstår som følge af, at flere forskellige aktører vil byde ind på leveringen af reservekapacitet.

RETSGRUNDLAG

ELFORSYNINGSLOVEN (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 984 AF 12. MAJ 2021)

ELFORSYNINGSLOVENS § 1

Elforsyningsloven har bl.a. til formål at sikre, at elforsyningen tilrettelægges under hensyn til elforsyningssikkerhed og samfundsøkonomi, således at forbrugerne sikres adgang til billig el, jf. lovens § 1, stk. 1. Loven har videre til formål at sikre, at økonomiske ressourcer anvendes effektivt, og at der er konkurrence på markederne for produktion og handel med el, jf. lovens § 1, stk. 2. Elforsyningslovens § 1 har følgende ordlyd:

§ 1. Lovens formål er at sikre, at landets elforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til elforsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Loven skal inden for denne målsætning sikre forbrugerne adgang til billig elektricitet og fortsat give forbrugerne indflydelse på forvaltningen af elsektorens værdier.

Stk. 2. Loven skal i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål særligt fremme en bæredygtig energianvendelse, herunder ved energibesparelser og anvendelse af kraftvarme, vedvarende og miljøvenlige energikilder, samt sikre en effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer og skabe konkurrence på markeder for produktion og handel med elektricitet samt på aggregering og energilagring.

ELFORSYNINGSLOVENS § 27, § 27 A, STK. 1 OG 2, SAMT § 28, STK. 2, NR. 16
Klima-, energi- og forsyningsministeren har det overordnede ansvar for elforsyningssikkerheden og fastsætter et niveau for dette, jf. elforsyningslovens § 27, stk. 1. Energinet har herefter et ansvar for at opretholde det fastsatte niveau, jf. lovens § 27 a, stk. 1. Energinet anskaffer sig energi og andre ydelser efter markedsbaserede, gennemsigtige og ikke-diskriminerende metoder, jf. lovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Hvis der kun er én virksomhed, der byder på at levere energi og andre ydelser til Energinet, skal Energinet anvende regulerede priser, jf. lovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt. Elforsyningslovens § 27, § 27 a, stk. 1-2, og § 28, stk. 2, nr. 16, har følgende ordlyd:

§ 27. Klima-, energi- og forsyningsministeren har det overordnede ansvar for elforsyningssikkerheden og fastsætter niveauet herfor.

§ 27 a. Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf.

Stk. 2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder, jf. dog regler fastsat i medfør af § 27 d, stk. 1, 2. pkt. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser.

§ 28. [...].

Stk. 2. Energinet skal udføre følgende opgaver:

[...]

16) Anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

ELFORSYNINGSLovens § 73 A, STK. 1

Efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, skal Forsyningstilsynet godkende kollektive elforsyningsvirksomheders metoder for fastsættelse af priser og betingelser for at anvende transmissions- og distributionsnet. Elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, har følgende ordlyd:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

SYSTEMANSVARSBEKENDTGØRELSEN (BEK NR. 1067 AF 28. MAJ 2021)

Hvis der kun én virksomhed, der byder på levere energi og andre ydelser til Energinet, skal Energinet anvende regulerede priser, jf. elforsyningsloven § 27 a, stk. 2, 2. pkt. Der er fastsat nærmere regler om reguleret pris i systemansvarsbekendtgørelsen § 33.

§ 33. Når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed, anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser, jf. § 27 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om elforsyning.

Stk. 2. Energinet udarbejder en eller flere metoder til beregning af den regulerede pris. Udgangspunktet for metoden eller metoderne er følgende:

- 1) Prisen skal så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence.
- 2) Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.
- 3) Betalingen bør ikke være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, hvilket bør fastsættes efter cost plus-metoden, jf. § 35.

Stk. 3. Energinet anmelder metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet til godkendelse i overensstemmelse med § 73 a i lov om elforsyning.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Forsyningstilsynet kan godkende Energinets anmeldelse af 10. november 2022 af en metode for vilkår og betingelser for udbud af reserveforsyning af el til Læsø.

Forsyningstilsynet bemærker, at den anmeldte metode normerer de tekniske krav til reserveforsyning af el til Læsø, de juridiske forhold omkring den eller de kontrakter, der vil skulle indgå som led i udbuddet, samt anvendelse af en reguleret pris i tilfælde af, at der kun vil være én leverandør, der afgiver bud på at levere reserveforsyning til Læsø.

Forsyningstilsynet finder herefter, at den anmeldte metode er omfattet af kravet om Forsyningstilsynets forudgående godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, da metoden fastlægger vilkår og betingelser på markedet for reserveforsyning af el til Læsø.

Forsyningstilsynet finder også, at den aktuelle metode for vilkår og betingelser for udbud af reserveforsyning af el til Læsø må anses for at udgøre en såkaldt systemydelse. Dvs.

et energimarkedsprodukt eller en ydelse, som Energinet anskaffer for at kunne understøtte det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed.

Forsyningstilsynet skal ved stillingtagen til en godkendelse af den anmeldte metode herefter vurdere efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, om metoden efterlever de lovpligtige og relevante kriterier for at være markedsbaseret efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16, og om metoden skaber konkurrence på markederne for produktion og handel med el ifølge elforsyningslovens formål efter lovens § 1, stk. 2.

Forsyningstilsynet vil også vurdere, om den anmeldte metode efterlever de lovpligtige og relevante kriterier for at være gennemsigtig og ikke-diskriminerende efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet skal dertil påse, at udbudsbetingelserne for reserveforsyning til Læsø fastsætter, at hvis der kun er én virksomhed, som byder på at levere reserveforsyning til Læsø, skal der anvendes en reguleret pris, hvilket følger af den metode, som Forsyningstilsynet tidligere har godkendt for Energinet ved afgørelse af 22. september 2021 efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 27 a, stk. 2, 2. pkt.

VURDERING AF, OM DEN ANMELDTE METODE ER MARKEDSBASERET

Forsyningstilsynet skal i det følgende vurdere om de anmeldte vilkår og betingelser generelt er markedsbaserede, og specifikt om den foreslåede kontraktlængde er acceptabel i forhold til kriteriet for Energinets anskaffelse af energi på markedsbaserede vilkår.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet for Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser efter markedsbaserede metoder, at de anmeldte vilkår for det aktuelle udbud afspejler de vilkår, der generelt gælder, når der bliver handlet på et frit marked.

VURDERING AF, OM METODEN GENERELT ER MARKEDSBASERET

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte metode er i overensstemmelse med kravet om, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe sig energi og andre ydelser efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet skal dertil vurdere, om metoden skaber konkurrence på markederne for produktion og handel med el ifølge elforsyningslovens formål efter lovens § 1, stk. 2.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinets indkøb af reserveforsyning af el til Læsø vil være markedsbaseret i kraft af et åbent udbud af ydelserne. De anmeldte vilkår for udbud af reserveforsyning af el til Læsø fastlægger således et sæt af udbudsbetingelser m.v., der vil være gældende for alle potentielle tilbudsgivere ved det pågældende udbud.

Forsyningstilsynet vurderer dertil, at udbudsbetingelserne ikke eksplicit favoriserer én eller flere bestemte tilbudsgivere i forhold til kredsen af potentielle tilbudsgivere, så længe tilbudsgiverne er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves for at kunne levere reserveforsyning til Læsø. Forsyningstilsynet finder herved at kunne lægge til grund, at de tekniske krav for udbuddet hver især og som helhed må anses for sagligt begrundet.

Forsyningstilsynet vurderer også, at det aktuelle udbud og det anmeldte udbudsmateriale sigter mod at skabe et markedsbaseret indkøb af reserveforsyningen af el til Læsø.

VURDERING AF, OM EN 10-ÅRIG KONTRAKTPERIODE ER PROPORTIONAL

Det indgår i Forsyningstilsynets vurdering af, om den anmeldte metode er markedsbaseret, om Energinets anmeldte kontraktperiode på 10 år for reserveforsyning til Læsø er proportional i forhold til hensynet til at skabe konkurrence på markederne for produktion og handel med el og til kravet om Energinets markedsbaserede anskaffelse af energi.

Forsyningstilsynet har ved afgørelse af 9. september 2020 om reserveforsyning til Bornholm godkendt en kontraktperiode på 5 år, mens Energinet aktuelt har anmeldt en dobbelt så lang kontraktperiode på 10 år for reserveforsyning til Læsø.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at løbetiden for Energinets kontrakter ved udbud af systemydelse ifølge Energinet generelt er fastsat under hensyn til en vægtning mellem to grundlæggende hovedhensyn:

Lange kontraktperioder tilgodeser på den ene side hensynet til sikkerhed og forudsigelighed for forrentning og afskrivning af investeringer, som nye leverandører vil skulle foretage for at kunne byde på de konkrete ydelser.

Korte kontraktperioder tilgodeser på den anden side hensynet til en hyppigere frekvens for udbud af ydelser, hvilket alt andet lige skulle fremme konkurrencen.

Forsyningstilsynet vurderer i forhold til det aktuelle udbud af reserveforsyning til Læsø, at den anmeldte kontraktperiode på 10 år alt andet lige vil kunne sikre den fornødne rimelige og proportionelle balance og afvejning mellem de ovennævnte to hovedhensyn.

Forsyningstilsynet anerkender også i forhold til hensynet til sikkerhed for forrentning af leverandørernes investeringer, at en kontraktperiode på 10 år fremfor f.eks. 5 år vil kunne tiltrække nye leverandører og dermed evt. nye investeringer i flere og/eller større reserveforsyningsanlæg på Læsø, hvilket også er nævnt i Energinets anmeldelse.

Forsyningstilsynet finder, at disse relative forskelle og dermed proportionalitet i forholdet mellem Bornholm og Læsø sagligt kan begrunde, at Energinet tidligere har anmeldt en kontraktperiode på 5 år for reserveforsyning til Bornholm, mens Energinet aktuelt har anmeldt en dobbelt så lang kontraktperiode på 10 år for reserveforsyning til Læsø.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at en kontraktperiode på 10 år for reserveforsyning af el til Læsø er proportional både i forhold til hensynet til at skabe konkurrence på markederne for produktion og handel med el ifølge elforsyningslovens formål efter lovens § 1, stk. 1, og i forhold til kravet om Energinets markedsbaserede anskaffelse af energi og andre ydelser efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

SAMMENFATTET VURDERING AF, OM METODEN ER MARKEDSBASERET

Forsyningstilsynet finder herefter sammenfattende, at den anmeldte metode for det aktuelle udbud af reserveforsyning af el til Læsø opfylder kravet om, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe sig energi og andre ydelser, som det er fastsat i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet finder dertil sammenfattende, at den anmeldte metode må anses for at medvirke til at skabe konkurrence på markederne for produktion og handel med el ifølge elforsyningslovens formål efter lovens § 1, stk. 2.

VURDERING AF, OM DEN ANMELDTE METODE ER GENNEMSIGTIG

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte metode er i overensstemmelse med kravet om, at Energinet skal anvende gennemsigtige metoder til at anskaffe sig energi efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet for Energinets anskaffelse af energi efter gennemsigtige metoder, at det står klart for alle potentielle bydere, hvilke krav og kriterier de forventes at leve op til og vil blive bedømt på i forhold til deres bud på opgaven.

Forsyningstilsynet finder, at det foreliggende materiale for det aktuelle udbud af reserveforsyning af el til Læsø, ved at opstille let forståelige tekniske betingelser, samt klare frister og forløb for udbuddet, gør det klart og gennemsigtigt, hvilke vilkår og betingelser af juridisk, økonomisk og teknisk karakter, de enkelte tilbudsgivere vil skulle efterleve for at byde på at levere reserveforsyning af el til Læsø.

Forsyningstilsynet lægger herved også vægt på, at Energinet gerne vil fremme, at tilbudsgiverne får det bedst mulige kendskab til Energinets forventninger til den udbudte ydelse. Der vil herefter på en tilbudsgivers anmodning kunne afholdes individuelle afklarende møder mellem tilbudsgiveren og Energinet. Energinet vil dertil, i det omfang der ved disse kontakter fremkommer nye oplysninger, som Energinet anser som relevante for samtlige tilbudsgivere, udsende rettelsesblade til opdatering af udbudsmaterialet.

Forsyningstilsynet finder i den forbindelse, at de spørgsmål, som Nord Energi Teknik A/S har stillet i deres høringsvar til Forsyningstilsynet, bør adresseres af Energinet i forbindelse med Energinets udbudsproces. Nord Energi Teknik A/S' høringsvar giver ikke anledning til, at Forsyningstilsynet ændrer sin afgørelse.

Forsyningstilsynet finder herefter sammenfattende, at den anmeldte metode for det aktuelle udbud af reserveforsyning af el til Læsø er i overensstemmelse med, at Energinet skal anvende gennemsigtige metoder til at anskaffe sig energi, som det er fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

VURDERING AF, OM DEN ANMELDTE METODE ER IKKE-DISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet skal i det følgende vurdere om den anmeldte metode er ikke-diskriminerende.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet for Energinets anskaffelse af energi efter ikke-diskriminerende metoder, at den anmeldte metode ikke på usaglig vis forfordeler nogen eller giver nogen en ubegrundet fordel eller ulempe i forhold til at byde.

VURDERING AF, OM METODEN GENERELT ER IKKE-DISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte metode er i overensstemmelse med kravet om, at Energinet skal anvende ikke-diskriminerende metoder til at anskaffe sig energi efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at de anmeldte vilkår for udbud af reserveforsyning af el til Læsø fastlægger et sæt af udbudsbetingelser m.v., der vil være gældende for alle potentielle tilbudsgivere ved det pågældende udbud.

Forsyningstilsynet vurderer at udbudsbetingelserne ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige potentielle tilbudsgivere, så længe disse er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves for at kunne levere reserveforsyning af el til Læsø. Forsyningstilsynet finder herved at kunne lægge til grund, at de tekniske krav for udbuddet hver især og som helhed må anses for sagligt begrundet.

VURDERING AF, OM VALG AF BUD I FORHOLD TIL ØKONOMISKE HENSYN

Forsyningstilsynet skal vurdere om udvælgelsen af bud er ikke diskriminerende, holdt op imod hensynet til samfundsøkonomien efter formålet i elforsyningslovens § 1 stk. 1.

Energinets udvælgelse af bud giver den laveste mulige pris og dermed bedre driftsøkonomi for Energinet, som kommer forbrugeren til gode via lavere tariffer.

Det fremgår af udbudsbetingelserne i sammenhæng med den anmeldte metode, at Energinet gerne vil indgå et antal kontrakter med flere leverandører, der sikrer Energinets behov for reserveforsyning til Læsø både bedst muligt og til den laveste pris.

Tilbud, der ikke overholder de tekniske krav, vil ikke komme i betragtning ved Energinets udvælgelse af vindertilbuddet. Vinderen/vinderne af udbuddet bliver således det/de tilbud, der overholder de tekniske krav og har den/de laveste tilbudspris/tilbudspriser.

Det fremgår også af de tekniske betingelser for reserveforsyning til Læsø, at der skal sikres N-1-sikkerhed i ø-drift. Der indkøbes således en kombination af blokke, der sikrer, at den største enhed kan undværes i en ø-driftssituation, uden det medfører ufrivillig afkobling af forbrugere. Energinet vil dertil udvælge den billigste kombination af tilbud, der tilsammen dækker behovet.

Energinet vil således have adgang til at vælge en kombination af blokke, der tilsammen giver rådighed over mere end de 8 MW, der er behovet for reservekapacitet på Læsø. Forudsat den samlede tilbudspris er den laveste mulige, der sikrer, at behovet dækkes.

Forsyningstilsynet finder herefter at kunne lægge til grund, at Energinets principper for valg af bud vil være følgende: De bud, der samlet set kan levere den billigste reserveforsyning til Læsø, vil blive udvalgt. Valget vil således ske ud fra de individuelle bud, men afgørende for Energinets valg af bud vil være Energinets driftsøkonomiske omkostninger til reserveforsyning til Læsø.

Forsyningstilsynet bemærker, at ovenævnte principper for Energinets valg af bud indebærer, at Energinet vil få adgang til at udelukke de billigste bud målt i DKK pr. MW fra deltagelse, hvis Energinet med antagelse af disse billige bud også ville skulle vælge meget dyre bud.

Et sådant overspring af de isoleret set billigste bud beror på, at Energinets driftsøkonomiske omkostninger og de heraf afledte samfundsøkonomiske omkostninger vil blive højere, end en sammensætning af bud vil sikre uden de isoleret set billigste bud.

Forsyningstilsynet vurderer, at indkøb af en på forhånd fastsat mængde ville gøre det vanskeligt for Energinet at foretage valg af bud med udgangspunkt i de isoleret set billigste bud. Et sådant kriterium ville gøre det vanskeligt at forudse, hvilken mængde Energinet ville skulle indkøbe, idet Energinet i så fald skulle foretage valg af bud på baggrund af de laveste priser, indtil den fastsatte mængde var blevet nået eller overskredet.

Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at de omhandlede principper for Energinets valg af bud, herunder for overspring af bud, vil sikre, at Energinet ikke vil skulle betale mere end nødvendigt for reserveforsyningen af el til Læsø.

Forsyningstilsynet vurderer dertil, at ovennævnte principper for Energinets valg af bud, herunder for overspring af bud, finder støtte i elforsyningslovens formål ifølge lovens § 1, stk. 1, hvorefter elforsyningen skal tilrettelægges i overensstemmelse med hensynet til bl.a. samfundsøkonomi, ligesom loven skal sikre forbrugerne adgang til billig el.

SAMMENFATTENDE VURDERING AF, OM METODEN ER IKKE-DISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet finder herefter sammenfattende, at den anmeldte metode for det aktuelle udbud af reserveforsyning af el til Læsø er i overensstemmelse med, at Energinet skal anvende ikke-diskriminerende metoder til at anskaffe sig energi, som det er fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

KONSTATERING AF GRUNDLAGET FOR EVT. BRUG AF REGULERET PRIS

Forsyningstilsynet skal herved påse, at hvis der kun er én virksomhed, som byder på at levere reserveforsyning af el til Læsø, skal der anvendes en reguleret pris efter den metode, som Forsyningstilsynet tidligere har godkendt for Energinet ved afgørelse af 22. september 2021 efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. lovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt.

Forsyningstilsynet bemærker, at det indgår i de aktuelt anmeldte udbudsbetingelser for reserveforsyning af el til Læsø, at der vil blive anvendt en reguleret pris i tilfælde af, at der kun vil være én leverandør, der afgiver bud på at levere reserveforsyning til Læsø.

Forsyningstilsynet finder, at de aktuelt anmeldte udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø på dette punkt er fuldt ud i overensstemmelse med de generelle betingelser for anvendelse af en reguleret pris efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt.

Forsyningstilsynet konstaterer dertil, at udbudsbetingelserne for reserveforsyning til Læsø på dette punkt også er fuldt ud i overensstemmelse med den konkrete metode for en reguleret pris, som Energinet har udviklet og anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, og som Forsyningstilsynet godkendte ved afgørelse af 22. september 2021.

Forsyningstilsynet har dog også konstateret, at de foreliggende udbudsbetingelser for reserveforsyning til Læsø henviser til systemansvarsbekendtgørelsens bestemmelser om reguleret pris og cost plus og herved ved en fejl henviser til bekendtgørelsens § 24.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at i den seneste udgave af systemansvarsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1067 af 28. maj 2021, er paragrafferne rykket, så bekendtgørelsens bestemmelse om cost plus nu er indplaceret som bekendtgørelsens § 35.

Energinet skal forud for offentliggørelse af udbuddet af reserveforsyning til Læsø tilrette udbudsbetingelserne, så de henviser korrekt, enten til den udgave af systemansvarsbekendtgørelsen, der på tidspunktet for offentliggørelse af udbuddet vil være gældende, eller overordnet til systemansvarsbekendtgørelsens (til enhver tid gældende) bestemmelser om reguleret pris og cost plus, eller lignende. Således at Energinet ikke for hver ny udgave af systemansvarsbekendtgørelsen, og ved senere udbud, skal tage højde for nye rykninger og indplaceringer af paragraffer i systemansvarsbekendtgørelsen.

OFFENTLIGGØRELSE

Denne afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase, <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>, jf. elforsyningslovens § 78 b.

Offentliggørelsen kan omfatte navnet på den virksomhed, som er adressat for afgørelsen, når dette skønnes at være af almen interesse for offentligheden, medmindre det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden.

Det er Forsyningstilsynets skøn, at offentliggørelsen af Energinets navn i denne sag vil være af almen interesse, og at det ikke vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og nævnets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnes hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Niels Duelund
Fuldmægtig

Tlf. +45 4171 53 55

nidu@forsyningstilsynet.dk